

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

Glasiilo Slovencev v Argentini

Leto LXXIX | 24. marca 2020 - Buenos Aires, Argentina | Št. 2

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

PISMO SLOVENSkih DUŠNIH PASTIRJEV

BUENOS AIRES, 19.03.2020

Spoštovani verniki v Buenos Airesu!

V postnem času po navadi več razmišljamo o Jezusovem trpljenju in njegovi smrti. Letos to Jezusovo trpljenje vidimo tudi pri mnogih ljudeh, ki jih je prizadel korona virus. Ker je virus prišel tudi v Argentino in ne prizanaša nobenemu človeku, so tudi argentinske oblasti uvedle različne ukrepe, da bi zmanjšale epidemijo.

V Argentini smo šele na začetku širjenja korona virusa, ki bo svoje prave zobe pokazal čez nekaj tednov. Zato smo slovenski duhovniki (g. dr. msgr. Jure Rode, g. Franci Cukjati

in g. Robert Brest) na podlagi predlogov slovenskih škofov in tudi nekaterih argentinskih sklenili, da od tega trenutka do preklica tega sporočila **ne bo svetih maš po domovih** (na vseh krajih in Slovenski hiši). Prav tako **ne bo nobenih verskih dejavnosti** (križev pot, poroke, krsti, pogrebi...). V primeru smrti lahko pride duhovnik samo pokropit in zmolit pogrebne molitve (brez sv. maše). Ob pokojnem naj bodo le svojci oz. sorodniki, ostali naj molijo doma. Obisk bolnika (umirajočega) je lahko samo v zares nujnem primeru. Vsi duhovniki bomo maševali vsak dan sami po

vaših namenih ali za pokojne.

Smo v trenutku, ko osamljenost Jezusa na Oljski gori ne samo preiščujemo ampak jo čutimo tudi sami. V tem času ste vsi povabljeni k molitvi doma. Priporočamo molitev rožnega venca, križevoga pota, branja Svetega pisma ali kakršne koli druge čeprav čisto preprouste molitve iz molitvenika. Starši spodbudite otroke in mlade ter z njimi skupaj molite.

Vsi smo odgovorni pri boju zoper širjenje korona virusa. To odgovornost kažemo s tem, da se kolikor se le da, ostanemo doma in ne hodimo nikamor naokoli med ljudi. Mlajši in

zdravi bodite solidarni s starejšimi in bolnimi (ki bi v primeru okužbe veliko težje prenašali bolezen), da ji pomagata (npr. da greste v trgovino po nujne stvari). Lepo je, ko ste med seboj povezani preko telefona ali interneta.

Duhovniki se zavedamo resnosti virusa in za vas molimo, da bi čas preizkušnje in letos na nek način drugačne priprave in obhajanje postnega časa, pa verjetno tudi velike noči, doživljali v globlji povezanosti z Bogom in med seboj.

Bog vas blagoslovi in lepo pozdravljeni!

vaši duhovniki

g. dr. msgr. Jure Rode, g. Franci Cukjati
in g. Robert Brest

PASTIRSKO PISMO

Dragi moji slovenski rojaki v prelepi Argentini.

Vaša domovina Slovenija in vaša domovina Argentina, v teh časih doživljata skupno stisko, ki se imenuje »koronavirus«.

Ta nesreča nas je vse presenetila, zaustavila in nas prisilila v način življenja in bivanja, kot ga do sedaj nismo bili navajeni. Na hitro se moramo prilagajati spremembam. Naša izoliranost po domovih po svoje postaja podobna izoliranosti klavzurnih samostanov, kamor svobodno vstopajo ljudje zaradi želje po večji in bolj intimni bližini z Bogom.

V soboški škofiji imamo takšen samostan v Turnišču, kjer živijo in molijo sestre klarise. Osem sester se nikdar ne oddalji iz tega samostana, niti v primeru smrti matere ali očeta, razen ko gre za njihovo zdravje. Te sestre rad obiščem, z njimi molim – one na eni strani rešetak, jaz na drugi. Na njih je en sam smeh, hvaležnost, zadovoljnost; čeprav za zidovi samostana, vendar so svobodne. Gospod Robert Brest je njihov veliki dobrotnik, saj jim je kot župnik v Turnišču veliko dobrega postoril: od napeljave elektrike, do duhovnega spremljanja. Če je za samostanskimi rešetkami možna vesela svoboda, je gotovo možna tudi sedaj med nami, ko smo prisiljeni ostati za štirimi stenami naših domov.

Vse, kar je iz prisile, je slabo.

Vse, kar ima dober namen, je plemenito.

Tudi jaz sem v osami svojega stanovanja na škofiji v Murski Soboti. Z duhovniki in drugimi ljudmi komuniciram in molim preko digitalnih sredstev. Vidim, da me nekateri spremljate tudi facebooka in sem tega zelo vesel.

Veliko več časa kot prej, se zadržujem v molitvi, branju duhovnih knjig, predvsem pa pri obhajanju svete maše. Takšna posvečena samota mi je v veliko tolažbo in pomoč, da ne rečem celo v razvedrilo.

Sedaj si celo večkrat sam kuham. Čutim, kako je v tej samoti Gospod Jezus še posebej osebno navzoč. Nisem sam. Sva dva in z nama drugi ljudje, tudi vi, dragi rojaki.

Vem, da imate močno vero. Zato molite po družinah rožni venec, prebirajte Sveto pismo in pojte tudi slovenske cerkvene pesmi. Določite si uro, ko se boste zbrali skupaj in molili. Lahko se v molitvi povežete tudi preko interneta ali drugih digitalnih sredstev. Preko teh sredstev se lahko povežete tudi z duhovniki dogajanja v Cerkvi na Slovenskem. Tudi tako smo lahko

duhovno povezani. Molitev nam daje Božjo moč. Molitev nam dovaja duhovno zdravje, ki močno vpliva tudi na ugodno telesno počutje. Molitev nagiba Boga, da spreminja naše sedanje stanje v novo, bolj sveto življenje. Molitev nas povezuje med seboj.

Veliko mislim na vas, dragi rojaki, in za vas tudi molim ter se vas spominjam pri oltarju. Nikdar vam ne bom mogel biti dovolj hvaležen za dneve, ki sem jih z vami doživel ob mojih obiskih pri vas. Zame so bili to dnevi Božje naklonjenosti.

Še posebej pa sem povezan z našimi dragimi duhovniki, ki živijo in delajo med vami za vas. Ostanite z njimi. Molite tudi za njih. Telefoničajte jim. Vprašajte jih, če slučajno česar potrebujejo.

Zadržite se njimi v daljšem telefonskem ali digitalnem pogovoru. Tudi na tak način še vedno lahko ostajajo vaši duhovni voditelji.

Argentina in Slovenija – dvoje src v Jezusovem in Marijinem Srcu. Če je le mogoče, se z duhovniki organizirajte in doma po družinah opravite tridnevno, ki naj vam jo pripravijo duhovniki, ter sebe, vaše družine in vsi Argentino na isti dan, ob isti uri posvetite Jezusovemu in Marijinemu Srcu. Prosim gospoda prelata dr. Jureta Rodeta, da v imenu vseh vas opravi to dejanje posvetitve v cerkvi Marije Pomagaj. To bo veliko dejanje, ko bomo to svojo težko situacijo postavili v varstvo Jezusa in Marije.

Dragi rojaki. Pogumno naprej. Smo skupaj. In ostali bomo skupaj.

Vse naj vas blagoslovi Bog Oče +Sin +in Sveti Duh.

Z vami, naj bo Mati Marija

+Peter Štumpf, SDB

Soboški škof in delegat za Slovence po svetu pri Slovenski škofovski konferenci

Nagovor škofa Petra Štumpfa za Radio Murski val na 4. postno nedeljo

Spoštovane poslušalke, spoštovani poslušalci Murskega vala!

Nekatere od vas poznam, drugih pa ne. Na naših poteh smo se že srečali ali pa tudi ne. Z nekaterimi po cerkvah ali ob raznih priložnostih, z drugimi bežno ali pa v takšnih ali drugačnih zgodbah – mnogokrat tudi po medijih. Od radia Murski val sem bil naprošen, da skupaj z vami podelim kakšno misel. Nekateri me pos-

lušate kot škofa drugi kot nekoga, ki pač živi kot vsi drugi v Soboti. Te dni pa si tudi jaz skupaj z vami delim osamo v svojem bivališču, bolj ali manj izoliran od vseh. Če si vajen, je biti sam v svojem bivanjskem prostoru, še kar dobro. Nekaj delaš, nikomur nisi v napoto, imaš svoj dnevni red. Če nisi vajen, ni lepo. Sam sebi si v breme in iz dneva v dan je težje. Kot pravijo, še skregati se ne moreš z nikomer. Nihče pa ne ve, kako dolgo bo ta osama trajala. Tisti, ki imate družino in vas je več, sicer čutite večjo varnost. Če pa do zdaj niste bili navajeni biti skupaj, se pač sedaj morate navajati. Drugače ne gre.

Dejstvo je, da nam je novi koronavirus zelo hudo spremenil življenje. In to nenadoma. V nekaj dneh. Vse se je naenkrat ustavilo. Vedno bolj pa tudi občutimo, da se vse bolj tudi spreminja. Strah pred možnostjo okužbe je zelo mučen. Poskušamo ga odganjati tudi tako, da gremo v naravo. Mnogi se posvečate delu doma po vrtovih ali na vaših njivah, ali se zaposlujete z drugimi opravili. To je dobro, oziroma več kot dobro. To je celo nujno, saj življenje mora na svoj način iti naprej. Ne sme se zaustaviti. Vendar pa se vsi moramo vprašati, kam bo to življenje, če nam bo seveda dano še vsaj nekaj zdravja in končno preživetja, sploh šlo. Nihče namreč ne more reči, da bo vnaprej vse tako, kot je do sedaj bilo.

Kdo je prvi odgovoril na našo izolacijo? Samo nekaj dni nas ni zunaj, pa je narava že zelo drugačna. Manj je odmetavanja, zato je tudi manj smeti. Celó po nekaterih rekah in potokih se pojavljajo ribe, kjer jih prej že dolgo ni bilo. Narava si je dobesedno oddahnila od naše odsotnosti.

Ne zamerite, da grobo parafraziram, narava že vleče profit od koronavirusa, saj ima mir pred nami in zato se počasi obnavlja. Zanimivo bo, ko bodo strokovnjaki morali objavljati rezultate o tem, kako si je vsa narava vsaj nekoliko oddahnila in opomogla prav zato, ker ves svet mora sedaj mirovati.

Ob grozečem koronavirusu boleče in zelo trpeče spoznavamo, da nismo gospodarji nikogar in ničesar. Tukaj smo, kjer pač smo, ne zaradi usode, temveč zaradi poslanstva. In to poslanstvo ni slučaj. Je povsem namensko. Nihče ni bil rojen kar tako. Tudi če se za koga zdi, da je bil rojen slučajno ali celo po nesreči. Temu ni tako. Vsak ima poslanstvo odgovornosti zase in za druge. Vsak je rojen z ljubezni. Če nekateri ne iz ljubezni staršev, pa so tudi ti rojeni iz ljubezni Tistega, ki daje življenje. Verujoči ga spoznavamo kot živo osebo, ki je vsepričujoča, vsedelujoča, vsemogočna, predvsem pa vsakega ljubeča. Ta oseba je večna in neskončna. Nima svojega začetka in nima svojega konca.

Kličemo jo s preprostim imenom: Bog. V gorečem grmu se je Mojzesu razodel z imenom, ki vse pove, kdo je Bog: »Jaz sem, ki sem«. Bog je sam v sebi popolno sožitje, popolno ravnovesje, popolna edinost. On je popolna ljubezen, zato v Njem ni nič nedorečenega. V Njem je vse urejeno, složno in zato neskončno. Bog ne podira sožitja, zato ničesar ne uničuje. Vse, kar je ustvaril, vzdržuje v bivanju. Bog ne more iti mimo zakonov narave, ker drugače bi vse uničil. Ko ljudje ne vemo, zakaj smo rojeni, in da je odgovornost do sebe in drugih naše prvo poslanstvo, pričnemo kršiti vse zakone – tiste iz narave, kakor tudi tiste, ki si jih samo postavljamo. Bog nas pri tem ne zaustavlja, ker spoštuje našo svobodo.

Tudi katoličani v teh dneh mnogo molimo k Bogu. Ker sedaj ne moremo v cerkve, mnogi sledite obhajanju svete maše po radiu, televiziji in drugih digitalnih sredstvih. Sedaj je to edini možni način, da se tako z našimi duhovniki pri sveti maši, ki je Kristusova nekrvava daritev na križu, Bogu zahvaljujemo za vse prejete moči in pomoči, ki jih od Njega prejemo.

K nebeški Materi Mariji pa molimo tudi rožni venec, litanije in druge molitve. Marija je namreč kot Mati Jezusa Kristusa znamenje popolnega sožitja med človeštvom in Bogom. Mater Marijo močno skrbi, kaj in kako je sedaj z nami in kako bo z nami tudi v prihodnosti. Zato pri Bogu močno posreduje za našo rešitev. Mati Marija še nikdar ni nikogar zavrgla v njegovi priprošnji k Bogu.

Vsi močno občutimo, da je Bog vsemu svetu ponudil postno pokoro. Ne kot kazni, temveč kot možnost za streznitev in končno kot možnost za obnovitev sožitja med nami, Bogom in naravo. Čutimo, da se to sožitje že obnavlja in krepí vse do skrajne in herojske požrtvovalnosti. Prav posebno znamenje tega sožitja so naši zdravstveni delavci, zdravniki, medicinske sestre, delavci v laboratorijih, ordinacijah, v domovih za ostarele, delujoči v proizvodnji in v javnih službah, naši duhovniki in župani, ki so za zaježitev epidemije odločno in pravilno ukrepali po župnijah in občinah, Civilna zaščita in druge humanitarne organizacije, predvsem pa seveda vlada, ki si s svojim Kriznim štabom na vso moč prizadeva vzpostaviti učinkovite mehanizme zaježitve epidemije in reševanja ljudi.

V imenu soboške katoliške škofije, kakor tudi v svojem imenu se vsem iz srca zahvaljujem. Za vse molim k Bogu za pomoč in rešitev. Nebeško Mater Marijo pa prosim, naj nas obvaruje vsega hudega.

Vir: Slovenska škofovska konferenca

POROČILO IZ PRVIH BOJNIH VRST

V zadnjem času spremljam poročila iz Argentine, kamor je prišel neslavni COVID-19. V Sloveniji se s tem srečujemo že nekaj tednov, zato mislim, da je prav, da vam orišem kako smo se pri nas odzvali na epidemijo.

4. marca je bil v Sloveniji potrjen prvi primer COVID-19. Ravno takrat je bil konec zimskih počitnic na Štajerskem, en teden pred tem pa v zahodni Sloveniji. Ogromno število ljudi se je vračalo s smučanja v Italiji, ki je medtem postalo evropsko žarišče COVID-19.

Pričeli smo dosledno iskati stike in morebitne okužene. Slovenija je država, ki ogromno testira, celo 6. na svetu po številu testiranj per capita, zato je število potrjenih primerov hitro naraščalo. V prvi fazi smo testirali vsakega, ki je bil v rizičnem stiku ali je prišel iz Italije. Po nekaj dneh se je virus že toliko razširil med našim prebivalstvom, da ni imelo več smisla iskati stikov, ki bi imeli zgodovino potovanja v Italiji.

Velik problem pri odkrivanju bolnih predstavljajo tisti, ki so okuženi z virusom, ampak imajo zelo blage prehladne znake. To so večinoma mladi ljudje oz. srednjih let, in ravno ti so največ potovali. Ko se pozneje srečujejo s starejšimi, jih nevede okužijo; starejši pa imajo precej hujši potek s pogostim smrtnim izidom.

Sedaj, ko je virus tako razširjen, je bilo zaukazano, da moramo ostati doma. To je najboljši ukrep za to, da se virus počasneje širi. Najbolj ključno pri širjenju okužbe je, da se le-ta širi počasi, zato da ne pride do mase bolnih ljudi naenkrat, saj bi to prenasitilo bolnišnične zmogljivosti.

Koronavirusi so skupina virusov, ki so nam že dolgo znana. Povzročajo blage prehlade, zato se z njimi ne obremenjujemo. Pred leti je bila epidemija SARS, nato manj znani MERS; oba spadata v to skupino virusov, ki sta zmutirala v nevarnejše oblike. Tokrat pa je prišlo do sprememb virusa, ki jih še

“
Nekateri med vami ste morali v vojno, sedaj pa se od večine zahteva le, da ostanejo doma. Ne bo težko.

vedno odkrivamo in jih ne poznamo v celoti. Vemo pa, da se širi kapljično (torej z govorjenjem, kihanjem), ne pa aerogeno, kot na primer mnogo bolj nalezljive ošpice. To pomeni, da se virus po zraku ne širi, če ni izkašljanih ali izgovorjenih kapljic, ki hitro padejo na tla, zato priporočamo 1.5m razdalje. Pri nekaterih medicinskih postopkih, kot so bronhoskopija ali aspiracija pljuč pa se te kapljice lahko aerosolizirajo, zato v teh prostorih uporabljamo dodatno zaščito. Znano je tudi, da pri 80% poteka kot blag prehlad, 20% jih po kakšnem tednu brez večjih težav nenadoma začne težko dihati in potrebujejo bolnišnično zdravljenje, 5% pa intenzivno terapijo. Zato so poslabšanja praviloma 10 dni z zamikom. Če imate danes 100 okuženih, jih boste 20 hospitalizirali šele čez dober teden.

V Celju smo situacijo spremljali od vsega začetka, posebej mi, infektologi. S pripravi smo začeli pred slabim mesecem, in sicer smo aktivirali stare plane za primere epidemij in določili vodje z različnih specialnosti (kirurg, internist, glavna medicinska sestra, infektolog, ipd.), ki so usklajevali skupen odziv.

Kmalu je Civilna Zaščita pripeljala tri za bojne, ki so jih namestili pred stavbo urgence za to, da se pretestira prebivalstvo na način, da ne bi vstopali v bolnišnične prostore. Ker so bili praktično vsi neprizadeti, so odšli nato domov in smo jim rezultate sporočali po telefonu.

Celjska bolnišnica ima več stavb, urgen-

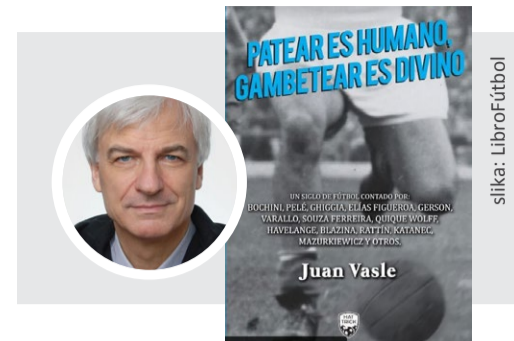
ca je prostorsko ločena. 20.3. smo preselili vse urgentne službe v glavno stavbo in smo urgenco spremenili v COVID-urgenco. To pomeni, da se osebje obleče v varovalno opremo pred vstopom v stavbo in to opremo nosi ves čas. Tja prihajajo vsi COVID-pozitivni pacienti ne glede na patologijo in vsi pacienti z vročino in prehladnimi znaki, torej sumljivi za COVID-19. Vsakega se obravnava, kot da je okužen. Vsakemu se pred vstopom vzame bris na COVID-19, nato ga pregleda zdravnik. Na izmeno smo štirje zdravniki: en splošni, en infektolog in dva internista. Tudi če gre za npr. apendicitis, kirurg pride na COVID urgenco pregledati pacienta. Če se izkaže, da je bris negativen, gre pacient v t.i. "čisto" urgenco, kjer se obravnava vse preostale paciente, ki nimajo suma na COVID-19. Okužene, ki potrebujejo hospitalizacijo, pa sprejmemo na infekcijski oddelek, ki smo ga za ta namen spaznili. Če se poslabšajo do te mere, da potrebujejo intenzivno zdravljenje, so premeščeni na intenzivni oddelek. Ta oddelek ima originalno nekaj čez deset postelj, ampak je predvidena razširitev na druge oddelke, kjer se že pripravlja in namešča opremo, aparature in respiratorje. Zaščitne opreme ni veliko, ker se vsaka evropska država zelo trudi, da bi imela zase vsega dovolj. Dobivamo ponudbe iz Kitajske, ki se uspešno bori proti tej bolezni in kjer že pospravljajo dodatno postavljene bolnišnice.

Zaenkrat lahko rečem, da smo v Celju dobro pripravljeni. Srečujemo se z mnogimi dvomi, saj takšno stvar delamo prvič, vendar smo dovolj zgodaj postavili strukture in pripravili prostore, da lahko vadimo pred najhujšim vrhom, ki prihaja. Te dni čutimo kot zatišje pred viharjem, saj vemo, da bo veliko ljudi potrebovalo našo pomoč.

Upam, da vam naša izkušnja pomaga pri tem, da ostanete zdravi, da skupaj premagamo to bolezen. Nekateri med vami ste morali v vojno, sedaj pa se od večine zahteva le, da ostanejo doma. Ne bo težko.

Še to: Ko sem se danes zjutraj vračal iz dežurstva, sem videl posnetek, ki ste ga v Argentini naredili za Pevsko Glasbeni Večer: Samo milijon nas je. Zares lep! Prav ta ista ljubezen do skupnosti in do domovine je tisto, kar nam daje moč, da gremo jutri naprej v ta boj. Hvala vam!

Federico V. Potočnik, zdravnik specializant infektologije, Splošna Bolnišnica Celje, sicer ponosen Ramoščan

slika: LibroFútbol

PATEAR ES HUMANO, GAMBETEAR ES DIVINO

(Brcati je človeško, preigravati je božansko)

Kar nekaj povezav med opero in nogometom je v Argentini.

Kot primer poznam argentinskega tenorista z odlično kariero, ki ga lokalno občinstvo obožuje. Dante Ranieri je začel z nogometom, a se je potem odločil za petje. Med seboj pa sta si bolj podobna primera napovedovalec nogometnih tekem Victor Hugo Morales, ki obožuje opero in je imel celo zelo dobro radijsko oddajo o tej temi, in seveda Juan Vasle, ki ga vsi poznamo, a nekaj podatkov ni odveč:

Vasle je poklicni novinar. Diplomiral je na Visoki šoli za novinarstvo (Escuela Superior de Periodismo) v Buenos Airesu. Redno objavlja članke o južnoameriškem nogometu v slovenskem športnem dnevniku Ekipa. Leta 2018 je poročal s finala svetovnega prvenstva (Francija – Hrvaška) v Moskvi in z odločilne tekme pokala Libertadores (Boca Juniors – River Plate) v Madridu. Pokrival je tri južnoameriška prvenstva: Venezuela 2007, Argentina 2011 in Čile 2015. Pisal je v časopisih Delo in Dnevnik. Vrsto let je komentiral tekme južnoameriških prvenstev (Pokal Libertadores, Sudamericana, Turnir Paulista, kvalifikacije za svetovna prvenstva) na slovenski televizijski postaji Šport TV. Na štirih svetovnih prvenstvih (2006, 2010, 2014, 2018) je sodeloval v studijskem programu TV Slovenija.

Basbaritonist Juan Vasle poje v ljubljanski Operi v sezoni 2020/2021 v operah Hoffmannove pripovedke, Nabucco, Luisa Miller, Gorenjski slavček, Seviljski brivec, Figarova svatba in Rigolletto.

Argentinska založba LibroFútbol je izdala novo Vasletovo knjigo Patear es humano, gambetear es divino (Brcati je človeško, preigravati je božansko).

V delu beremo o srečanjih z nekdanjimi nogometarji, ki so zaznamovali stoletje najpomembnejše postranske stvari na našem planetu. Več kot polovica jih je sodelovala na svetovnih prvenstvih. Argentinec Francisco Varallo je bil zadnji živeči nogometaš s prvega mundiala leta 1930 v Urugvaju. Urugvajec Alcides Ghiggia je dvajset let pozneje zrežiral enega največjih presenečenj v zgodovini nogometa. Z zmagovitim golom je Brazilcem preprečil prvi svetovni naslov in neponovljiv karneval. "Stadion Maracana smo utišali trije: Frank Sinatra, Janez Pavel II. in jaz," je samozavestno izjavil. Antonio Rattin, kapetan argentinske izbrane vrste na svetovnem prvenstvu leta 1966 v Angliji, je kriv za uvedbo rumenih in rdečih kartonov. V delu se pojavijo še imena, kot so Elias Figueroa, Ricardo Bochini, Slovenca Branko Oblak in Srečko Katanec, Mierko Blazina, Damian Bevcar in drugi.

Srečanja z imenitnimi gosti so potekala v Buenos Airesu, Limi, Ljubljani, Montevideu, Münchnu, Santiagu de Chile in Riu de Janeiru.

Brcati je človeško, preigravati je božansko je prva Vasletova knjiga v španskem jeziku. V slovenščini je napisal tri: Pevci so tudi ljudje (Ognjišče, 1993), Fuzbal, tango in polka (Mladinska knjiga, 2002), Ustavite svet – mundial je tu! (S.V. - RSA, 2006).

Knjigo je možno kupiti v knjigarni založbe (Olga Cossettini 1112 of. 8F, Puerto Madero, 11 4506 8805) ali po spletu na www.librofutbol.com. Kasneje bo na voljo tudi v drugih knjigarnah.

Rok Fink

PANDEMIJA

Ves svet je v objemu tega, o čemer teče beseda. Tokrat govorimo o virusu, ki ga je zdravniška znanost in stroka okrasila s krono. Menda je ta oblastni prenapetež, ki bi rad obvladal ves svet, po svoji zunanji podobnosti usklajen s pokrivalom, ki bolj malo pokriva glavo, pač pa pomeni čast in oblast. Zato krono nosijo oblastniki in vladarji. Koronavirus se obnaša oblastno in vladarsko. Niso mu dovolj Kitajci z vsemi drugimi Azijci vred, čeprav jih ni malo. Ne, tu se je le odpravil na pohod po ostalem svetu. In kar dobre pomočnike je našel z vseh strani sveta. Stiki s Kitajsko so zadnje čase gospodarsko gledano dobre strateške odločitve. Tako se je marsikje po visokih šolah pojavila kitajščina kot učni jezik in nemalo znanja željnih mladeničev se je začelo učiti jezika, ki jim v prihodnje lahko zelo pomaga v poslovnih karierah.

denk in mladeničev se je začelo učiti jezika, ki jim v prihodnje lahko zelo pomaga v poslovnih karierah.

Ko se je zvedelo za prve podvige koronskega virusa na Daljnem vzhodu, so turistične agencije močno znižale cene letalskih vozovnic s to destinacijo, da ne bi vozili tako daleč le praznih sedežev, od katerih pač ni veliko dobička, pravzaprav sama izguba. Ne le Italijani, tudi drugi ceneni turisti so odhajali na dolgo pot za izjemno nizke stroške. Nazaj pa so nosili polne kovčke virusne zalege, ki se je v Evropi in na ostalih celinah nemudoma lotila svojega posla.

V blaginjo ekonomske globalizacije je posledično vstopilo vse družbeno življenje na našem planetu. In tudi svoje mišljenje smo podredili temu vladarstvu. Sedaj nam ni prav, ko se je za to gospodstvo odločil nek virus, ki smo mu upravičeno nadeli kronski naziv. Obvlada namreč globalno vse življenje na Zemlji.

Veselje nad tri evre vredno otroško majčko v veliki trgovini oblačil, ki je pripeljana iz neke neznane, vsekakor pa daljne dežele nekje na vzhodu, in je zanj šivilja preje-

la 0,01 evra, pa še danes ne zbledi, ker se malokdo ob nevarnosti virusnega pohoda med bogatimi zave, da je ta svet postal globalen ne le po globalnih ugodnostih, ampak je obogaten tudi z globalnimi nevarnostmi. Okuženja niso nevarna samo telesnemu zdravju, ampak imajo tudi duhovne pandemične posledice.

Strah na primer. Pa še tega lahko odrinemo v sanjski zagledanosti, da nam gre dobro. Dnevne novice so polne pobud k disciplini, za katero smo zanjo iznašli novo besedo samoizolacija, pa srečaš gručo mladih sredi dneva, ker so šole zaprte, ki kupi v bližnji trgovinici zaboj piva in si v parku privoščijo cov-19 party. In cveti od 'solidarnosti', ker je stisko prenašati na samem preveč naporno.

Podarimo si med seboj dar pozornosti in bratstva v samoizolaciji, čim manj stikov, s katerimi se prenaša koronski virus in toliko več bližine srca, preko katere se prenaša sirup bratstva, ki ozdravlja. Naj zavlada globalna solidarnost v tiski in preizkušnji. To je milost Božje solidarnosti – velikonočna milost.

Janez Pucelj | NAŠA LUČ

STARI PAPIRJI

Med starimi papirji, ki so se desetletja skrivali po raznih prostorih našega doma, se mi je prikazalo marsikaj zanimivega.

Pred seboj imam porumenelo mapo z naslovom Nogomet v Slovenski fantovski zvezi 52-1953. V njej je nepodpisani pisec – z duhovito pisateljsko žilico – na pisalni stroj brez šumnikov (strešice so ročno pripisane) napisal uvod, kroniko in končni članek, pa še blagajniško poročilo o darovalcih prispevkov in izdatkov. Zanimivosti, ki bodo morda koga spomnile na minule čase, druge pa seznanile z njimi.

... morda bomo še v zgodovino prišli. Vsi, ki smo v teh pasjih dneh tolkli žogo po buenosaireških vaseh: Morón, Liniers, Lanús, San Justo in Ramos Mejía.

Otročarija! – Nekdo je pred vojno v Ljubljani pisal zgodbe o preprostih stvareh. Potem je žalost prišla in veliko gorjá in je zamrl smeh. Od preprostih reči, na katere so bile navajene naše oči – hišni prag in kos neba nad streho, krajec kruha in kozarec vode za dušno in telesno uteho – smo po pravilih Revolucije prišli v prekucij »velike« dni in živeli lačni vsega vsak svojo življenjsko pot.

Postavljeni v kot – v plačilo, za kazen? – smo nova obzorja iskali in obstali na robu Mesta in Pampe. Za lučaj kamna ne, za uro vožnje v kolektivu je bil Ludve od Lovreta ločen. Otroke taborišč in naše zgodovine je zamikala zelena trava igrišč in družba slovenskih src.

Kdo nam zameril bi, če smo v Veliki Igrji Življenja tudi te male, naivno preproste igre igrali ...

Naši Navijači

Brez navijačev ne gre.

Ne verjamate? Vprašajte Šturmovega Frenka, ki je privlekel tradicijo še iz Ljubljane. Kakor pravijo, ali pa sam pove, je bil eden najbolj nevarnih strelcev pri Jadranu (ali pri Žabjeku; ne vem zanesljivo), in sicer levičar. Kadar je Franc štartal in udaril, takrat ... se govori ... so z

“ ... morda bomo še v zgodovino prišli. Vsi, ki smo v teh pasjih dneh tolkli žogo po buenosaireških vaseh...”

nosilnico prišli na igrišče. Zdaj pa so leta prišla in druge skrbi. Frenka pa še vedno noga srbi. In mislim, da ga ni med navijači za zeleno-bele bolj vztrajnega kot je Šturmov Francé.

Ali pa ne! Da ne bom na Urbanča iz Lanusa pozabil. Ne vem, ali je že kdaj v življenju žogo s čevlji pobožal, ne vem, če je že kdaj na igrišču bližnjemu življenje z nogami ogrožal. Da pa je med igro s pestmi žugal in grozil, se pridušal in morda celo grešil, ko je za Fantovsko Zvezo vpil, navijal in se potil, in kar priznajmo, tudi trpel, pa je že vsakomur znano. Pa to prav gotovo ni najboljša njegova dobra stran. Lojz fusbalo do duše pozna in mu ni všeč, da se na igrišču nabija vseprek. Izredno zahteven, tako da imajo igralci kar strah pred njim, je trenutno med Slovenci v emigraciji največji fusbalski estet. In če Ludve škarije ne naredi, ali pa če se Černakov Jože med nasprotnike elegantno ne zapraši, se Lojzu čelo zmrachi, se razjezi in odide domov izredno pobit in duševno strt.

Brez navijačev in navijalk ne gre! Mi ne verjamate še?

Vprašajte Prijatlja, zakaj in čemu na žogo igra in se po krilu podi, Janeza vprašajte Osterca, ki je kot lev v obrambi našega gola, če se ga od zunaj vzpodbuja; če ne, pa vertikalno pade in se mu za žogo ne zljubi.

Le Franceta mendá žene njegova lastna strast, da do konca ne popusti in ne odneha, čeprav navijačev med publiko ni. – Drugače pa »Lóvve, Lóvree ...« in »Márjan, Márjaan ...«, vse to samo od navijačev in njihovih ust zavisi.

In če Fantovska Zveza klaverno igro zgubi ... kar tako nekako mi pravi srcé:

Brez navijačev na žogo igrati ne gre. Pa če mi verjamate ali pa ne!

Odkod zeleno-beli?

Z nakupom novih dresov smo istočasno sprejeli tudi njih barve za svoje: srajca, ki je travnato-zelena, bele hlačke in črne nogavice.

Barve, ki smo jih povzeli iz grba mesta Ljubljane, slovenske prestolnice. Simbol naše tradicije in našega upanja, da gotovo pride tisti čas, ko bo Ljubljana spet enkrat svobodna in bela.

V kroniki so popisane igre z rezultati in zasedbami ter kratek komentar vsake igre. Končni povzetek pa pravi:

»V tem času smo igrali 18 tekem, od teh 3 med člani SFZ-e samimi. Dobili smo 4 tekme, izenačili 4 in izgubili 7 tekem. Od 15 medklubskih smo samo eno igrali na svojem igrišču v Lanusu.

Golov smo zabili 18, dali so nam jih pa 25.

Edina igralca, ki sta igrala vseh 18 tekem, sta bil Gerkmán France, čigar najboljša tekma je bila proti moštvu iz San Justa v nedeljo 20. decembra 1953, mendá prav na njegov rojstni dan.

In Šmalc Ludve, ki se je izkazal kot centre-half proti istemu moštvu v nedeljo 31. maja 1953, prav tako v San Justo.

Tema sledi Skvarča Marjan, s 17 odigranimi partijami.

Kar se točnosti tiče, je Masič Janko prav gotovo na prvem mestu.«

GB

OkrOgle OBLETNICE Giuseppe Tartini (1692 - 1770)

Pred 250 leti, 26. februarja 1770 je v Padovi (Italija) umrl Giuseppe Tartini, violinski virtuoz, skladatelj, izviren glasbeni teoretik in glasbeni pedagog svetovnega slovesa.

Tartinijev življenjepis

Tartini se je rodil v Piranu, natančen dan njegovega rojstva ni znan, krščen pa je bil v piranski stolni cerkvi sv. Jurija 8. aprila 1692. Bil je četrti od šestih otrok družine, ki sta jo ustanovila Giovanni Antonio da Domenico Tartini in Caterina Zangrando. Oče Giovanni se je zaradi poslov v Piran priselil iz Firenc, v Strunjanu pa je imel veliko posest z oljčnimi nasadi, solnimi polji, ribogojnico in podeželsko vilo. Mati Caterina je bila potomka ene najstarejših plemskih družin v Piranu.

Prvo izobrazbo, tudi glasbeno, je Giuseppe prejel doma, na akademiji Virtuosi in v oratoriju očetov Filipinov v Piranu, kasneje pa so ga vpisali v Collegio dei padri delle scuole Pie v Kopru. Oče je želel, da bi se Giuseppe posvetil duhovniškemu poklicu, a sina je gnala nemirna narava v Padovo, kjer je najprej študiral na pravni fakulteti, a se kma-

lu posvetil izključno glasbi.

Pri osemnajstih letih se je na skrivaj poročil z Elizabeto Premazore (nečakinjo kardinala Carnara) in zbežal iz Padove v Assisi, kjer se je pri frančiškanih v samoti posvetil študiju violine. Začel je tudi skladati in raziskovati akustične zakonitosti. Igral je v raznih gledaliških orkestrih in nastopal kot solist, svojo violinsko igranje pa je izboljševal tudi v Anconi, kjer je študiral dve leti.

“ Oče je želel, da bi se Giuseppe posvetil duhovniškemu poklicu, a sina je gnala nemirna narava v Padovo, kjer je najprej študiral na pravni fakulteti, a se kmalu posvetil izključno glasbi.”

”

Leta 1721 so Tartinija povabili na mesto prvega violinista in koncertnega mojstra v baziliki svetega Antona v Padovi.

Po krajšem bivanju v Pragi je na vrhuncu svojih ustvarjalnih moči deloval predvsem v Padovi, kjer je leta 1728 ustanovil slovito violinsko šolo "La scuola delle nazioni". V to šolo so hodili učenci iz vse Evrope, zato so Tartinija imenovali "Il maestro delle nazioni" (glasbeni mojster narodov).

Svetu je zapustil obsežen opus: okoli 130 koncertov in več kot 170 sonat. Pisal je predvsem za violino. Njegovo najslavnejše delo je sonata "Vražji trilček".

Umril je v Padovi 26. februarja 1770. Pokopan je v cerkvi svete Katerine v Padovi.

Ali ste vedeli?

- Da je Tartini močno vplival na razvoj igranja violine? Vpeljal je debelejšje strune in lažji lok.

- Da je Tartini utemeljil nov sistem harmonije, ki sloni na fizikalnih in matematičnih načelih?

- Da je Tartini izpopolnil tehniko leve roke violinske igre?

- Da je iznašel tako imenovani "diferenčni ton"? To je tretji, kombinacijski ton, ki se sliši ob razliki frekvenc dveh tonov. Na primer, ko zvenita tona c2 (517 Hz) in g2 (775 Hz), je slišati tudi ton c1 (g2 - c2 = 258 Hz).

- Da je sam Tartini opisal, kako je nastala njegova slavna sonata "Vražji trilček"? "Neko noč leta 1713 sem sanjal, da sem se zapisal k vragu, ki mi je obljubil, da mi bo na uslugo ob vsaki priložnosti. Dogajalo se je vse mogoče... Nazadnje sem pomislil, da bom vragu ponudil svojo violino in videl, kakšen glasbenik je. Tedaj pa je v moje veliko presenečenje zaigral izredno lep solo s tako sijajnim okusom in tako natančno, da je to prekašalo vso glasbo, ki sem jo kdaj slišal ali jo zamislil v vsem življenju. Presenečenje

in navdušenje sta me tako prevzela, da mi je jemalo dih, in od silovitega občutka sem se zbudil. Takoj sem segel po violini v upanju, da se bom spomnil vsaj del tistega, kar sem slišal, a zaman! Delo, ki so mi ga navdihnile te sanje in sem ga takrat zapisal, je nedvomno moja najboljša skladba. Imenujem jo Vražji trilček".

Tako je nastala ena najbolj znanih in najbolj zahtevnih evropskih skladb za violino.

- Da so Tartinija povabili v Padovo na mesto prvega violinista in koncertnega mojstra brez avdicije, kar priča o velikem slovesu, ki ga je užival kot virtuoz?

- Da je po Tartiniju poimenovan osrednji piranski trg, kjer se nahaja njegova rojstna hiša in spomenik? Visok bronast spomenik so postavili leta 1896. Beneški kipar Antonio da Zotto je mojstra upodobil tako, da v levici drži violino, v desnici pa lok in se zamišljeno ozira proti svoji rojstni hiši.

- Da so Tartinijevo rojstno hišo prenovili in ima v njej sedež Skupnost Italijanov, ki varuje Tartinijevo spominsko sobo, v kateri je shranjenih nekaj njegovih stvari? Najbolj dragocena je Tartinijeva violina, delo znamenitega mojstra Amatija, ogledate pa si lahko tudi posmrtno masko, nekaj rokopisov, črtnjak in bakrorez z upodobitvijo Tartinijevih sanj.

Pripravil Jože Jan

KOLENDAR

27. marca ob 20.30 **UKINJENO!**
"Večer pod lipo" v Slomškovem domu

28. marca ob 20.00 **UKINJENO!**
"PRESENEČENJE" – igra na Pristavi

9. aprila do 12. aprila
Veliki teden – obredi v Slovenski cerkvi
Slovenska hiša

19. aprila ob 15.00
Misijonska tombola v Našem domu

3. maja
Romanje v Lujan

10. maja
Obletnica v Carapachayu

7. junija
Spominska proslava v Slovenski hiši
– ob 75-letnici

Vsi bodoči dogodki so odvisni
od poteka pandemije in morajo
biti še potrjeni.

15. **RADIJSKI**
MISIJON
Si upaš živeti?
Velikih pet
o ljubezni, o smislu, o upanju, o veselju, o bližini
od 29. marca do 4. aprila 2020
radio ognjišče

MLADINSKA SV. MAŠA
29. MARCA OB 9.URI
Daruje g. Toni Burja
V ŽIVO PREKO SPLETA:
f PARROQUIAMARIAREINA.LANUS

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

SAMOTA

Dragi bralci!

Zaradi pandemije koronavirusa smo se tudi v Argentini skoraj vsi prebivalci nena doma znašli v karanteni. In ta karantena prinaša samoto. Sicer pa samota sama po sebi ne pomeni nič slabega, če jo znamo izrabiti!

Pošiljam vam recept, da boste karanteno izkoristili in lepo preživel:

Ne izgubite optimizma!

- Sestavite urnik in se ga držite.
- Ne zapravljajte časa.
- Pospravljajte in izrabite čas za popravila doma.
- Izrabite čas za učenje.
- Dnevno si določite čas za hobije.
- Izrabite čas za molitev v miru in tišini.
- Izrabite priliko za iskrene pogovore.
- Bodite podpora tistim, ki vas potrebujejo.
- Opravičite se in odpustite, ko pride do kakšnega nesoglasja.

O samoti je lepo pisal Srečko Kosovel:
Da mi je priti v krajino polnoči,

kadar se v polja razlije sinja tema,
da mi je priti z ulic, kjer vse kriči,
kjer se vse tre, ubija, trudi, peha!
Da mi je priti v krajino polnoči,
da v sveti samoti duša Boga spozna!
Glej, jaz rem ranjen od vseh poti,
ranjen sem od ljudi v globini srca.
Da mi je priti v krajino polnoči,
kjer samo zvezde žarijo, jezera dehte
in kjer samo senca razliva se v oči,
senca dreves kot poljub odprtim očem,
kakor sam s srcem hočem in smem,
da me poljubi On na bolešno srce.

Poglejmo, kaj nam o samoti govorijo pregovori:

- Telo se mora včasih ustaviti, da ga duša lahko dohiti. (Indijanski pregovor)
- Bog je prijatelj tišine. Boga moramo poiskati, vendar ga ne moremo najti v hrupu. Poglejte, kako narava - drevesa, cvetlice, trava - rastejo v globoki tišini. (Sveta mati Terezija)
- Ljudje so velikokrat osamljeni, ker gradijo zidove, namesto da bi gradili mostove. (Ljudski pregovor)

• Ves pekel je v tej besedici: samota.
(Victor Hugo, francoski pisatelj, pesnik, dramatik in državnik)

• Samota je zame izvir zdravljenja, zaradi katerega je moje življenje vredno živeti. Govorjenje je zame pogosto muka in potrebujem več dni molka, da si opomorem od jalovosti besed.
(Carl Gustav Jung, švicarski zdravnik in psiholog)

• Osamljen človek najde prijatelja v živali. (Slovenski pregovor)

• Ko je človek osamljen, se veseli tudi obiska svojih sovražnikov. (Neznan avtor)

• Sad tišine je molitev. Sad molitve je vera. Sad vere je ljubezen. Sad ljubezni je služenje. (Sveta mati Terezija)

• Zakaj se samoti izogibamo? Ker je malo ljudi zadovoljnih v družbi s samim seboj. (Ljudski pregovor)

• Kdorkoli uživa v samoti je ali divja zver ali Bog.
(Francis Bacon, angleški filozof, pisatelj, zgodovinar, pravnik in državnik)

Izbral Jože Jan

KAKO ZELO PREROŠKO IZPRED 300 LET...

Kuga se bliža

Ah, nikar moj Bug, Gospud inu Stvarnik, ne prsili mene takoršne štrafinge oznanit! Timu mojmu folku pak, kateriga iz srca lubim, naj meni mogoče kaj dobriga inu srečniga oznanit sem bil vselej prpravljen, namreč de od Tvoje dobrute inu milosti imajo čakati žegne nebeske, dolgu inu veselu zdravje, inu de od vsiga hudiga inu zlega jih boš rešil inu obvarval. Taku želim inu prosim, de bi se njim godilo. Kdu pak nas zmore tiga zagvišat, dokler ta strašna štrafinga te neusmilene kuge vseskuzi se k nam približuje inu uže je začela morit ljudi v naši soseski ter se ne šona ni

stariga ni mladiga, ni uboziga ni bogatiga, ni kmeta ni gospuda, taku de v kratkem časi čez 500 ljudi je pomorila? Zdaj se šliši veliko govorit od kuge, katera je v našo deželo prišla inu vsak dan se k našimu mestu prbližuje. Eni pravijo, de je zanesena iz ogrske dežele, drugi pravijo, de je prišla iz hrovaške dežele. Od te hude bolezni te kuge tulikajn ljudi je uže pomorila v španski, polski, nemški, ogrski inu hrovaški deželi... Vsi se tožijo čez vahte, rekoč, kadar od začetka bi bili dobru vahtali, bi ne bila taku daleč prišla. Jest pak po resnici vam bom povedal, da obeden drugi nej uržoh, de kuga je v našo deželo prišla, ampak

naši veliki grehi, katere G. Bug z le-to kugo štrafjat hoče. Mi vidimo in šlišimo, da arcnije neč ne pomagajo, temuč de ta, kateriga kuga zadene, mora umrejeti. Tedaj pametno ste sturili, de upajne nejste postavili v dohtarje, v arcnije, temuč v tu prvu zdravje teh bolnih, v Marijo Divico, katero ste semkaj prišli obiskati inu nji ofrovati inu prositi. Le-ta tavž-enkrat več vam bo nucala kakor trijak, kakor angelica, bittonica, valeriana, rozmarin, lorber, rožni jesih inu vse arcnije tiga svejta.

JANEZ SVETOKRIŠKI,
najbolj slavni pridigar na Slovenskem

OBVESTILO

ZEDINJENA SLOVENIJA in vsi slovenski domovi in organizacije združene v krovni organizaciji, sprejememo in podpiramo ukrepe za preprečevanje širjenja koronavirusa COVID19.

Slovenski domovi bodo do nadaljnjega zaprti in vse dejavnosti ukinjene.

Ostanimo pa povezani med seboj potom elektronske pošte in tednika Svobodna Slovenija.

V upanju, da je bo pandemije čimprejkonec, vse lepo pozdravljamo.

Odbor

OBVESTILO

Zaradi izrednih razmer, ki jih je povzročila epidemija novega koronavirusa, se prekine pouk v slovenskih šolah do novega obvestila.

Prosimo našega zavetnika A. M. Slomška, da se bo ta zadeva čimprej uredila v prid vseh.

Spremembe v datumih ali druge novice bomo poročali preko WhatsApp.

Hvala lepa za razumevanje. Lep pozdrav!

Šolski odsek Zedinjene Slovenije.

Svobodno Slovenijo podpirajo

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

OBLAK
ABERTURAS